

Hanna Filipkowska

"Z zagadnień gestyki w utworach dramatycznych Stanisława Przybyszewskiego", Stanisław Mrazek, Kraków 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/42, 192

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ JOPEK Antoni: Miłość i polityka. /"Veto!" Adama Krechowieckiego/. "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. Z. 36. Prace historycznoliterackie. V." Kraków 1971 s. 27-79.

Omówienie 4-tomowej powieści historycznej Krechowieckiego "Veto!" /wydanej w r. 1889/, dotyczącej lat 1632-1652 w naszej historii, a więc okresu przedstawionego przez Sienkiewicza w "Trylogii". Autor charakteryzuje źródła, z których korzystał Krechowiecki przy kreowaniu postaci i konstruowaniu fabuły/m.in. "Pamiętniki" A.Radziwiłła, prace E.Kotłubaja i K.Kwiatkowskiego, diariusze, ikonografia itp./, konfrontuje teksty powieści z tekstami przekazów źródłowych, podkreślając dużą - na ogół - wierność faktów i opisów w powieści z tymi źródłami. Po porównaniu "Veta" z powieściami Sienkiewicza i Kraszewskiego /"Na królewskim dworze", "Boży gniew"/ autor stwierdza, że powieść Krechowieckiego daje bardziej pesymistyczny obraz XVII-wiecznej Rzeczypospolitej, silniej uwydatniając rozstrój wewnętrzny, zepsucie i upadek obyczajów.

BP/42

D.Ś.

/II/ MRAZEK Stanisław: Z zagadnień gestyki w utworach dramatycznych Stanisława Przybyszewskiego. "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. Z. 36. Prace Historycznoliterackie. V". Kraków 1971 s. 81-107.

Układ gestyczny w dramatach Przybyszewskiego jest wyznaczony przez trzy czynniki: 1. poglądy autora na istotę ludzkiej egzystencji, które znajdują wyraz w irracjonalnej motywacji zdarzeń w dramatach, opartej na zasadzie magicznej, pojmowanej tu jako objawienie praw przyrody; 2/ współczesne Przybyszewskiemu i przez niego współtworzone poglądy na teatr i sztukę aktorską, mające za podstawę postulat prawdy życiowej; 3/ zdobycze nauki pozytywistycznej, przede wszystkim spostrzeżenia Darwina dotyczące sposobu wyrażania uczuć i przeżyć wewnętrznych człowieka.

Analiza gestyki wnosi wiele nowych elementów do interpretacji dramatów Przybyszewskiego oraz ujawnia wpływ jego dramaturgii na kształtowanie się nowoczesnego widowiska teatralnego.

BP/42

H.F.